

KONING VAN KATOREN

Een muzikaal sprookje van belang, naar het boek van Jan Terlouw.

Inhoud van de voorstelling

Zeventien jaar geleden overleed de koning van Katoren. Sindsdien heerst er een minister die zich alleen bezighoudt met nutteloze zaken, terwijl de problemen van de bevolking zich opstapelen. De jonge Stach wil hier iets aan doen en besluit dat hij koning wil worden. De minister geeft Stach zeven onmogelijke opdrachten die hij moet volbrengen voor hij tot koning kan worden gekroond. Tijdens zijn avonturen helpt hij niet alleen de bevolking van Katoren, maar leert hij ook wat het inhoudt om een goede koning te zijn.

Muziektheater dat je doet swingen in de wereld van Terlouw. Een vernieuwde hedendaagse versie met een speelse knipoog. In een wereld waarin het vertrouwen in de politiek afneemt, het volk wordt opgezadeld met problemen in plaats van oplossingen en men opgroeit in angst, strijdt Stach voor de toekomst van onze kinderen en laat zien hoe het óók kan.

Voor de leraar/lerares een inleiding

In Koning van Katoren wil Stach koning worden om het land en vooral de mensen te helpen aan een beter leven.

In deze lesbrief willen wij kinderen een inzicht geven in onze monarchie en democratie. Twee nog veel te gecompliceerde thema's om helemaal uit te leggen. Maar een beginnend kijkje is alleen maar goed voor deze ontwikkeling. Koning worden kan helaas niet, maar invloed hebben op onze democratie en manier van samenleven kan altijd.

Deze lesbrief bestaat uit twee gedeelten. Een inleidend verhaal, waarin open vragen aan de leerlingen worden gesteld, en een spel. Beide teksten hieronder kunt u aan de leerlingen voorlezen.

DE KONINGEN VAN KATOREN

Inleidend verhaal, geschreven door Jonata Taal met inspiratie van J. Terlouw

In Katoren zijn er al miljoenen jaren, dat zijn heel veel jaren, ministers en heb je altijd één koning of koningin gehad, die het land regeert. Als je de Koning of Koningin van het land bent, ben je de baas van het land. En mag je met hulp van de ministers de regels van het land beslissen en maken. Zo was er in Katoren ooit een Koningin die alleen maar frietjes at. Zij bedacht samen met de ministers allemaal regels, waardoor ze veel friet konden eten in het land. Zo had ze de regel dat elke week op vrijdag een ander gezin frietjes voor haar moest bakken. De koningin kwam dan gezellig op visite, kreeg een kopje thee en een kopje friet. En na het eten hoorde ze de problemen van het gezin aan. Ze verzond dan nieuwe regels met haar ministers om die problemen op te lossen. Door frietjes kon ze goed nadenken, zei ze. Als beloning voor al die gezinnen die friet voor haar bakten, reikte ze aan het eind van het jaar prijzen uit en het gezin met de beste frieten kreeg een prijs naar keuze.

Maar naast die koningin, die ook wel Koningin Friet werd genoemd, waren er nog heel veel andere voorgangers, koningen en koninginnen, die samen met de ministers van Katoren regels bedachten voor het land, zodat het land en de mensen in het land goed met elkaar om kunnen gaan.

In Katoren is het Koningshuis dus de baas. Je kan dat koningshuis een beetje vergelijken met je thuis, bij je ouders, waar je ook regels hebt. Daar zijn eigenlijk je ouders de koningen van je huisje. Laat ze dat maar niet horen, want dan gaan ze nog meer rare regels bedenken waar je naar moet luisteren.

Maar je ouders bepalen, net als de ministers en de koning van Katoren, de regels in je huis. En zo heb je dat dus ook voor een land. Alleen niet elk land heeft zo'n leuke Koningin Friet of een Koning. Er zijn in sommige landen helemaal geen koningshuizen, maar andere leiders en bazen die het land leiden. Soms is dat gewoon een groep oude mannen, die de baas zijn. Een groep mannen zonder vrouwen, dat schijnt nooit goed te zijn voor een land. Daarom bestaan de ministers in Katoren uit een groep vrouwen en mannen.

In Katoren is tegenwoordig Stach de koning. Als je in Katoren een probleem hebt, kan je een brief sturen naar het Koningshuis. Stach leest je problemen en bedenkt dan met de ministers oplossingen voor je problemen. Zo zorgt hij ervoor dat alle mensen in Katoren een beetje de baas zijn. Omdat iedereen kan zeggen wat hij of zij anders wil.

Vragen van Stach

Hier wat vragen van Stach aan jullie. Stach weet namelijk niet zoveel van Nederland. Hij heeft tenslotte zijn hele leven in Katoren gewoond.

Wie is de baas in Nederland?

In Nederland regeren de eerste en de tweede kamer. Dat zijn twee groepen met mensen en ministers, die voor alle Nederlanders proberen het land zo goed mogelijk te regeren/leiden.

Denken jullie dat het makkelijk is om een land te leiden?

In Nederland zijn er veel verschillende groepen en naast Nederlanders, zijn er ook veel mensen uit verschillende landen, die hier wonen. Er komen mensen uit Brazilië, uit Indonesië, uit Marokko, uit Suriname, uit China, uit Korea, uit Turkije en zo kan ik nog uren doorgaan. Elke groep heeft een eigen cultuur. Dat betekent zo 'n beetje dat ze verschillende dingen leuk of mooi vinden om te doen. Verder heb je ook nog veel arme mensen en een paar rijke mensen, veel lange mensen en veel kleinere mensen, veel grappige mensen en bijna grappige mensen. Al deze verschillende mensen vinden verschillende dingen in een land mooi, leuk en belangrijk. Dat kan het moeilijk maken om een land als Nederland te leiden.

Kan iedereen koning of koningin worden in Nederland?

In Nederland kan je alleen maar prins of prinses en koning of koningin worden als je familie bent van het koningshuis. Dus familie van Willem en Máxima.

Maar in Katoren kan iedere vrouw of man koning worden. Als je dat aankan. Het maakt niet uit waar je vandaan komt of wie je ook bent.

Zou er iemand van jullie koning van Katoren willen worden?

Waarom?

Wat is het eerste dat je als koning zou doen? Waarom?

Wordt geld in Nederland eerlijk verdeeld over iedereen?

Bij ons in Katoren geven de rijke mensen het geld dat ze over hebben aan mensen met minder geld.

Zodat ze daar een huis van kunnen kopen of op vakantie kunnen gaan. De rijke mensen in Katoren hebben ook zoveel geld dat ze soms hun verjaardag twee keer kunnen vieren. Dus daarom hebben de rijken bedacht om het geld dat over is, te geven aan mensen met minder geld.

In Nederland krijgen arme mensen wel wat geld van de ministers als ze geen geld meer hebben. Maar geld en rijkdom wordt in Nederland niet verdeeld. Sommige rijke mensen geven wel geld aan arme mensen.

SPEL

Speel het eerste deel van Het filmpje van Stach af.

U kunt erbij vermelden, dat er een bericht is van de Koning van Katoren.

Tekst van Stach in het filmpje

Ha, ik ben Stach en ik ben nu de Koning van Katoren. Ik heb alleen een probleem. In Katoren zijn deze maand al mijn ministers met vakantie. En nu heb ik gevraagd aan jullie leraar-es leraar, lerares, nou, ik zie het niet zo goed. Maar ik heb gevraagd of die jullie wil verdelen in drie groepen.

De groep Ministerie van gezondheid: jullie zijn gezonde ministers en zetten je in voor de gezondheid van iedereen in Katoren.

De groep Ministerie van geldzaken: jullie ministers weten alles van geld en zorgen dat iedereen geld heeft.

De groep Ministerie van veiligheid: jullie ministers zijn nooit bang en zorgen dat het land veilig blijft.

Ik heb problemen in Katoren en we hebben niet genoeg geld om het op te lossen, dus dat is een beetje jammer. Er ligt niet genoeg geld in de kluis. Want er zijn vier problemen en we kunnen er eigenlijk maar drie oplossen. Normaal gesproken kies ik dan met mijn ministers welke problemen we eerst gaan oplossen. Maar mijn ministers zijn er niet, dus ik wil aan jullie vragen of jullie mijn ministers willen zijn. En ik heb even met jullie juf of meester overlegd en die gaat aan jullie uitleggen hoe jullie kunnen stemmen, jullie zijn al verdeeld in die drie groepen, en dan bepalen jullie welke problemen we gaan oplossen. Dat stuurt ze dan naar mij en dan kan ik het land weer besturen.

Zouden jullie dat voor mij willen doen? Dat zou ik heel fijn vinden, want dan kunnen we weer door met het land. Echt superfijn, dus ik hoor het wel. Veel succes en dank je wel. Doe!

Zet hierna het filmpje op pauze.

Zet de klas in drie groepen neer en maak elke groep een ministerie:

De groep Ministerie van gezondheid: deze ministers zetten zich in voor de gezondheid van iedereen in Katoren.

De groep Ministerie van geldzaken: deze ministers zorgen dat iedereen geld heeft.

De groep Ministerie van veiligheid: deze ministers zorgen dat het land veilig blijft.

BRIEF VAN STACH

Beste (naam),

Er zitten in de Katorenkluis dit jaar nog maar drie goudrepen. Er zijn echter vier problemen, die allemaal één goudreep kosten om op te lossen. Aan jouw klas de taak om de drie belangrijkste problemen op te lossen.

Probleem 1

In Katoren eet iedereen alleen maar groenten, fruit en gebakken lekkernijen. Alleen is het de boeren dit jaar niet gelukt om genoeg groenten te maken. Voor 1 goudreep kunnen we met 3.000 vliegtuigen groenten uit het buitenland halen. Zodat iedereen in Katoren genoeg eten heeft en niet hoeft te bedelen.

Probleem 2

Er zijn nog veel granaatappels van Wapenveld, die niet onschadelijk gemaakt zijn. Ze kunnen dus nog ontploffen. Ze liggen in rustige dorpen, dus niet veel mensen zullen er last van hebben. De meeste mensen wonen in de stad. Alleen zijn de granaatappels wel levensgevaarlijk. Voor één goudreep is het probleem opgelost, want dan komt de opruimingsdienst de granaten veilig verwijderen.

Probleem 3

In Katoren zijn de goudmijnen leeggehaald door de rijke burgers van de stad Rijk. Ze hebben deze goudmijn ooit gevonden en vinden dat ze recht hebben op al het goud in de mijn. Volgens Stach moet het goud eerlijker verdeeld worden, zodat hij iedereen in Katoren kan helpen volgend jaar. Om te zorgen dat er een regel komt, waardoor de rijke burgers het goud niet meer mogen houden, heeft Stach één goudreep nodig.

Probleem 4

Het buurland van Katoren, Naasttoren, is overstroomd. Veel mensen zoeken een nieuw huis in Katoren; ze leven nu op straat. Het kost één goudreep om genoeg huizen te bouwen om deze mensen te redden.

Jullie mogen nu per ministerie stemmen welke van de vier problemen er worden opgelost. De juf/meester noemt een probleem. En met je ministerie steek je je hand wel of niet op als je vindt dat jullie dit moeten oplossen. Eén probleem kan dit jaar niet opgelost worden. Elk ministerie krijgt zo zijn eigen top drie. De juf/leraar berekent dan op simpele wijze welke problemen dit jaar worden verholpen. De uitslag stuurt hij/zij per brief naar Stach.

Speel nu het tweede deel van het filmpje van Stach af.

Tekst van Stach in het laatste filmpje

Zo, nu hebben jullie kennisgemaakt met het leiden van een land. Daar komen lastige keuzes bij kijken, toch? Het zal altijd lastig blijven om een land te leiden. Maar het is ook een mooi en goed beroep, je kan er namelijk mensen mee helpen. Wie weet gaan sommige van jullie dat later ook wel doen.

Bedankt voor jullie hulp en tot de volgende keer in het theater!